

**ПОКАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДАННИ  
ЗА ОЦЕНКА / ПРОВЕРКА ЗА ПРИГОДНОСТ**

<b>НАИМЕНОВАНИЕ НА ОЦЕНКАТА</b>	Директиви относно обществените поръчки – оценка
<b>ВОДЕЩА ГД – ОТГОВОРЕН ОТДЕЛ</b>	ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, отдел С.2
<b>ОРИЕНТИРОВЪЧЕН ГРАФИК (ПЛАНИРАНА ДАТА НА ЗАПОЧВАНЕ И ДАТА НА ПРИКЛЮЧВАНЕ)</b>	<i>Дата на започване:</i> Т4-2024 г. – Т1-2025 г. <i>Дата на приключване:</i> Т3-2025 г.
<b>ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ</b>	Уебсайт за тази област на политиката: <a href="https://ec.europa.eu/eu-procurement/">Обществени поръчки – Европейска комисия (europa.eu)</a>

## А. Политически контекст, цел и обхват на оценката

### Политически контекст

Ежегодно публичните органи в ЕС изразходват около 14 % от БВП (над 2,4 трилиона евро годишно) за закупуването на услуги, строителство и доставки. В много отрасли, например енергетика, транспорт, управление на отпадъците, социална закрила и предоставяне на здравни или образователни услуги, публичните органи са главните купувачи. Около 48 % от средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове се изразходват чрез обществени поръчки<sup>1</sup>.

За да се създадат еднакви условия на конкуренция за предприятията в цяла Европа, в законодателството на ЕС се съдържат минимални изисквания за обществените поръчки. С тях се урежда начинът, по който публичните органи и някои предприятия за комунални услуги в ЕС купуват стоки, строителство и услуги над определена стойност. Директивите на ЕС за обществените поръчки обхващат процедурните правила („как да се купува“), в т.ч. общоприложимите правила, особените правила за възложителите, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и правилата за концесиите.

В [издадения от Сметната палата през 2023 г. специален доклад за обществените поръчки в ЕС](#), последван от заключенията на Съвета (C/2024/3521)<sup>2</sup>, се посочва необходимостта от по-нататъшни действия за преодоляване на проблема с намаляването на конкуренцията при възлагането на обществени поръчки и от пълно използване на потенциала на пазара на обществени поръчки в ЕС.

В докладите на Енрико Лета ([„Много повече от пазар – Скорост, сигурност, солидарност – Предоставяне на възможност на единния пазар за постигане на устойчиво бъдеще и благоденствие за всички граждани на ЕС“](#)) и Марио Драги ([„Бъдещето на европейската конкурентоспособност“](#)) се потвърждава, че обществените поръчки са ключово средство за постигане на целите на ЕС, и се посочват редица предизвикателства и важни въпроси, които трябва да бъдат разрешени.

В [„Политическите насоки за следващата Европейска комисия за 2024 – 2029 г.“](#) председателят Урсула фон дер Лайен обяви преразглеждане на директивите за обществените поръчки със следните цели: да се даде възможност да се отдава предпочитание на европейските продукти при обществените поръчки за определени стратегически отрасли; да се спомогне за осигуряването на добавена стойност от ЕС и сигурност на доставките на жизненоважни технологии, стоки и услуги; да се модернизират и опростят правилата за възлагане на обществени поръчки, по-специално като се мисли за стартиращите предприятия и новаторите в ЕС.

Директивите за обществените поръчки и ефикасните процедури за възлагане са от решаващо значение за обезпечаване на конкурентоспособността на ЕС в световен план. Те са и един от основните начини, с които ЕС разполага за разработването на новаторски стоки и услуги и за създаването на водещи пазари в областта на чистите и стратегическите технологии.

В специалните доклади и документи на ЕС по отрасли, напр. издаденото неотдавна становище на Европейския икономически и социален комитет [„Потенциалът на обществените поръчки за предприятията от социалната икономика“](#), се потвърждава ролята на обществените поръчки за постигане на различни цели на политиката на ЕС и се призовава за преразглеждане на директивите за обществените поръчки.

### Цел и обхват

<sup>1</sup> Обществени поръчки – ръководството за специалисти относно избягване на най-често допусканите грешки в проекти, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове ([guidance\\_public\\_proc\\_en.pdf](#)).

<sup>2</sup> Заключение на Съвета относно Специален доклад № 28/2023 на Европейската сметна палата: Подобряване на лоялната и ефективна конкуренция при обществените поръчки в ЕС за строителство, доставки и услуги (ОВ С, C/2024/3521, 3.6.2024 г.)

Комисията започва оценка на трите законодателни акта, с които се уреждат обществените поръчки в ЕС („как да се купува“): директиви [2014/23/ЕС](#) (Директивата за концесиите), [2014/24/ЕС](#) (Директивата за обществените поръчки) и [2014/25/ЕС](#) (Директивата за предприятията за комунални услуги). Тя ще оцени резултатите и въздействието на тези актове в целия ЕС, дали остават годни да изпълняват предназначението си, дали постигат заложените в тях цели на възможно най-ниска цена и дали са подходящи за справяне със сегашните предизвикателства.

Оценката ще се отнася за период от 8 години (2016 – 2024 г.) и ще обхваща всички държави – членки на ЕС, и държавите от ЕИП.

Като част от оценяването ще бъде направен задълбочен анализ на конкуренцията на пазара на обществени поръчки в ЕС.

Оценката ще се основава на следните критерии:

- **Ефективност:** ще се преценява дали директивите са били ефективни при постигането на заложените в тях цели (допринасяне за високо равнище на конкуренция на единния пазар; засилване на участието на МСП в процедурите за възлагане на обществени поръчки; опростяване и гъвкавост на процедурите за възлагане; прозрачност и почтеност при изразходването на публични средства; ефикасно използване на публичните средства; повишаване на екологосъобразността, социалния характер и новаторството на икономиката на ЕС).
- **Ефикасност:** ще се оценяват разходите и ползите, които тези директиви пораждаат за публичните купувачи и икономическите оператори, в т.ч. МСП.
- **Относимост:** ще се преценява дали директивите остават уместни за променящите се условия и потребностите на купувачите, доставчиците и ползвателите.
- **Съгласуваност:** ще се преценява дали директивите са съгласувани както вътрешно, така и външно – с другите намеси на ЕС.
- **Добавена стойност от ЕС:** ще се оценява как директивите са спомогнали за хармонизиране на националните закони и практики за възлагане на обществени поръчки и за намаляване на правната разпокъсаност и ще се преценява дали са донесли очакваните ползи (напр. лоялна конкуренция на целия единен пазар, изпълнение на политиките на ЕС, прозрачност и т.н.).

## Б. По-добро регулиране

Стратегия на консултацията

Основните консултативни дейности ще бъдат проведени от четвъртото тримесечие (Т4) на 2024 г. до второто тримесечие (Т2) на 2025 г.

Освен настоящата покана за предоставяне на данни се предвиждат и следните консултативни дейности:

- 12-седмична **обществена консултация** (въпросник) по интернет, която ще се проведе успоредно с настоящата процедура за предоставяне на данни и ще бъде публикувана в [портала на Комисията „Споделете мнението си“](#) на всички 24 езика на държавите от ЕС. Тази консултация е предназначена за събиране на общи данни за оценката.
- **Целеви консултации** за събиране на количествени и качествени данни от различните категории заинтересовани страни, изброени по-долу.
- **Консултации с експерти** в рамките на целевите консултации – [Работната група на Комисията с участието на национални експерти в областта на обществените поръчки](#), [Консултативната група към Комисията по екологосъобразните обществени поръчки](#), [Експертна група към Комисията на заинтересованите страни по обществените поръчки](#), [Мрежата на първоинстанционните контролни органи в областта на обществените поръчки](#), [Многостранната експертна група по електронните обществени поръчки](#), други отраслови експертни групи, имащи отношение по този въпрос (например [Работната група по новаторските обществени поръчки към форума на Европейския съвет по иновациите](#) и [Експертната група към Комисията по социалната икономика и социалните предприятия](#)), както и експерти в работната група „Обществени поръчки“ към Съвета.

В рамките на 8 седмици след края на обществената консултация на страницата на консултацията ще бъде публикуван фактологичен обобщаващ доклад. Резултатите от консултативните дейности ще бъдат обобщени в друг доклад, който ще бъде приложен към работния документ на службите на Комисията, съдържащ оценката.

Приканваме и учените, както и академичните организации, аналитичните центрове, научните общества и научните сдружения с компетентност в областта на обществените поръчки, да представят относими научни изследвания, анализи и данни, които биха могли да бъдат от полза за оценяването на проучваните аспекти.

#### **Защо провеждаме настоящата консултация?**

Предназначението на настоящата консултация е да се съберат задълбочени и висококачествени сведения, информация, данни и отзиви за резултатите от прилагането на директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС. Тя е предназначена и за определяне дали директивите все още са годни да изпълняват предназначението си, подходящи и достатъчни за постигане на целите на политиката на ЕС.

#### **Целева аудитория**

Приветства се участието на всички в предоставянето на отговори по тази покана за предоставяне на данни и в обществената консултация.

По-долу са посочени лицата, които вероятно ще бъдат най-заинтересовани от оценката (неизчерпателен списък):

- органи на държавното управление, в т.ч. агенции по обществените поръчки и публични органи, отговарящи за усвояването на средства от ЕС при споделено управление (напр. управляващите органи за средствата по линия на политиката на сближаване);
- други публични купувачи, в т.ч. на регионално/местно равнище и централни органи за покупки;
- центрове за експертни знания, отговарящи за професионализирането на възлагащите служители;
- органи за контрол (обжалване) на обществените поръчки;
- предприятия и организации на предприятия, в т.ч. МСП, новосъздадени („стартиращи“) предприятия и социални предприятия;
- неправителствени организации;
- образувания от социалната икономика;
- социални партньори, представляващи синдикалните организации и работодателите;
- висшите учебни заведения и научноизследователските институти.

## Събиране на данни и методика

Събирането на данни ще включва също така:

- документално проучване;
- преглед на съществуващата литература и наличните доклади, проучвания и анализи (в т.ч. [„Проучването на Комисията за изпълнението на Директивата за концесиите“](#) и [„Доклада на Комисията за действието на Директива 2014/23/ЕС“](#)<sup>3</sup>);
- информация, събрана чрез проекти на ЕС (в т.ч. [„Съвместна работа на големите купувачи“](#), [„Стратегически диалози за обществените поръчки“](#));
- данни, съдържащи се в съществуващи бази данни за обществените поръчки (в т.ч. притурката за обществените поръчки към Официален вестник на ЕС, пространството с данни за обществените поръчки, националните бази данни за обществените поръчки);
- относими дела в Съда на ЕС.

Ще бъдат възложени и проучвания, които да бъдат извършени от частни експерти.

С помощта на сведения от експертните групи към Комисията ще бъдат извършени събиране на данни и съответните анализи.

Събраната информация и данни ще бъдат обобщени и анализирани, за да се отговори на въпросите за оценката.

---

<sup>3</sup> Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно действието на Директива 2014/23/ЕС за възлагане на договори за концесия и относно въздействието върху вътрешния пазар на изключенията по член 12 {SWD(2023) 267 final}; Брюксел, 28.7.2023 г. – COM(2023) 460 final.